

JELÖLÉSI ADATLAP A SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NEMZETI JEGYZÉKÉRE TÖRTÉNŐ FELVÉTELHEZ

AZ ÖRÖKSÉG-ELEM NEVE

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya

AZ ÉRINTETT KÖZÖSSÉG(EK), CSOPORT(OK) VAGY EGYÉN(EK) MEGNEVEZÉSE

A ceglédi 100-as küldöttség leszármazottai, tisztelői
A Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör
Cegléd város lakosai.

A JELÖLT ÖRÖKSÉG-ELEM RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁSA

A Kossuth Lajos (Monok, 1802. szeptember 19 – Torino, 1894. március 20.) tevékenységéhez, utóéletéhez és nevéhez kötődő magyarországi Kossuth-kultusznak különleges, semmihez sem hasonlítható fejezete alakult ki Cegléden. A hagyomány megszületése 1848. szeptember 24-hez, Kossuth ceglédi toborzóbeszédjének napjához kötődik, folytatódott 1867. évi ceglédi díszpolgárrá választásával, a vele levelező ceglédi híveivel, az őt 1877. január 24-én személyesen meglátogató ceglédi 100-as küldöttséggel és az útról szóló évenkénti megemlékezésekkel. Kiegészült mindez a Kossuth-szobor 1902-es felállításával, Kossuth Múzeum 1917-es megalapításával, a Kossuth-emléktáblák, emlékhelyek folyamatos felavatásával, intézmények, közösségek, közterületek „Kossuth” névre keresztelésével. A városnak saját Kossuth-ünnepei voltak: január 24-én és szeptember 24-én kívül megemlékeztek Kossuth halálának évfordulójáról (március 20.) és névnapjáról is, az 1990-es évektől pedig „Kossuth-toborzónak” nevezik a legnagyobb ceglédi fesztivált. Az országban itt jelent meg a legtöbb Kossuthról szóló kiadvány és 1923 óta folyamatosan van az életét bemutató kiállítás, olykor egy időben több helyen is.

Cegléd Kossuthhoz való kötődése többretegű és erős; nemcsak a közéletben és a köztereken látható hosszú idő óta, hanem a ceglédiek magánéletében is jelen van, családi történetek, emléktárgyak, fotók, hagyományok formájában.

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya minden korban büszkén vállalható, tiszteletet ébresztő, páratlanul gazdag, **közösségteremtő** hagyományt jelent a városban; közös, a különböző vélemények és érdekek egyeztetésére szolgáló fórumot és az összetartozás élményét. A „Cegléd Kossuth városa” szófordulattal összefoglalható tradíció a demokratikus jogok és a polgári kötelességek örökké időszerű, elválaszthatatlan kapcsolatára figyelmeztetik a városlakókat.

A JELÖLÉST BEKÜLDŐ NEVE

A ceglédi Kossuth Múzeum

A JELÖLÉS DÁTUMA

JELÖLÉS

1. AZ ÖRÖKSÉG-ELEM AZONOSÍTÁSA

1.a AZ ÖRÖKSÉG-ELEM NEVE

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya

1.b AZ ÖRÖKSÉG-ELEM EGYÉB ELNEVEZÉSE(I)

Nincs(enek)

1.c AZ ÉRINTETT KÖZÖSSÉG(EK), CSOPORT(OK) VAGY EGYÉN(EK) AZONOSÍTÁSA

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyományának forrása, alakítója, megtestesítője, éltetője a Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Kör. Ők annak a ceglédi 100-as küldöttségnek az örökösei, amely 1877. január 24-én tisztelegő látogatást tett a Turinban (Torinóban) élő Kossuth Lajosnál.

A ceglédi 100-as küldöttség története 1876-ban kezdődött. A város országgyűlési képviselőjének halála miatt időközi választást írtak ki és a ceglédi választók egyhangúlag az emigrációban élő Kossuth Lajosra szavaztak. Szándékukról, majd döntésükről is értesítették Kossuthot, aki azonban üzenetben, hivatalos és magánlevélben arról tájékoztatta az érdekelteket, hogy nem fogadja el a város mandátumát. Akaratát – a korabeli magyar választási törvény szigorú betartásával – tudatta az akkor illetékes szervekkel is.

A ceglédi választási bizottság természetesen elfogadta Kossuth döntését. Ám a választással egyidőben keletkezett ötletéről – mely szerint Kossuthnak személyesen adják majd át a város mandátumát – továbbra is ragaszkodtak Cegléden. A torinói látogatást kezdeményező magánszemélyhez csatlakozott a képviselő-testület és a polgármester, sőt a városi önkormányzat jelképesen a költségekhez is hozzájárult, de az utazásra végül vállalkozó embereket soha sehol senki nem nevezte „hivatalos” küldöttségnek.

A szervezők jelképnek szánták a *100-as* számot, amely a „tömeges” vagy a „meggyőző erejű” jelzőnek felelt meg a magyar hagyományban; valójában ennél többen indultak el Ceglédről vasúton előbb Budapestre, majd az időközben hozzájuk csatlakozó fővárosi, nagykőrösi és nyíregyházi kísérekkel együtt Torinóba. A Budapesten nagy szimpátiával fogadott, ám a fővárosi rendőrség részéről megalázó eljárásnak alávetett ceglédieket nemcsak szervezett csoportok, hanem önként összegyűlt emberek is ünnepelték és kísérték végig a városon.

A több napig tartó utazást vonattal tették meg a ceglédieket; így érkeztek meg 1877. január 24-én Kossuth Lajos torinói (az olasz város akkori külterületén, Collegno al Baracconeban álló) házához is. Az akkori hírek szerint a magányban élő Kossuth szerette volna elhárítani a tömeges látogatást, ám a találkozás pillanata végül egész életre szóló élményt szerzett neki, a ceglédieket és az odagyülekező szemtanúknak egyaránt.

Kossuth beszéddel üdvözölte a ceglédieket, akiknek – tőle szokatlanul – magánérzéseiről is beszámolt, majd bemutatta nekik a kertjét, a házát, megkínálta őket saját borával és elbeszélgetett velük az élet nagy és apró gondjairól. A látogatók a kertben elénekelték a magyar Himnuszt, a Kossuth-nótát, emlékként az ott gyűjtött ágat, levelet tűzték a kalapjuk mellé; Bartha Ferenc polgármester gyökeres szőlővesszőt kért Kossuth kertjéből.

A látogatás célját a küldöttség szónoka, Dobos János fogalmazta meg pontosan, aki így köszöntötte Kossuth Lajost: „... mi eljöttünk, hogy arcodat lássuk még egyszer, hogy megmondjuk neked, hogy mi téged szeretünk.”

A küldöttség összetétele, statisztikai adatai is említésre méltók: 1 országgyűlési képviselő, 7 reformátustanító, 3 ügyvéd, 2 jogász, 1 gyógyszerész, 1 orvosnövendék, 1 mérnök, 6 városi hivatalnok, 2 magánzó, 50 gazdálkodó, 1 polgármester, 1 református lelkész, 25 iparos és kereskedő alkotta a 100 fős társaságot. Közülük a legfiatalabb 20, a legöregebb 77 éves volt. Egyetlen nő, Nyujtó Jánosné is tartozott közéjük.

A néhány nap múlva hazatérő ceglédiek révén új hagyománnyal gazdagodott a szegényesnek addig és azóta sem mondható magyarországi és külföldi Kossuth-kultusz. A ceglédi 100-as küldöttség a folytonosságot, a korszakokhoz alkalmazkodó megújulást, változatosságot teremtette meg az azóta eltelt időben. A „tényleges utazók” majd a helyükre lépő „leszármazottak” ugyanis ettől kezdve a Kossuth-tal való találkozás évfordulóján az íratlan szabályoknak megfelelő „napirend” alapján összegyűltek és megemlékeztek a számukra sokat jelentő eseményen. Istentisztelet a református templomban, díszközgyűlés a Népkörben ünnepi beszéddel, köszöntőkkel, hosszú bankettel és a Kossuthnak (haláláig) küldött üdvözlő távirat: ezek voltak a hagyomány állandó elemei évtizedeken keresztül.

Az első világháború két évének kivételével bizonyíthatóan 1949-ig tartották meg a jeles évfordulót az időközben elhunyt „tényleges utazók” leszármazottai, tisztelői és a díszelnökei. A kényszerű államosítások után a küldöttség egyik tagjának utóda, Józsa Ferenc tanító 1973-ban szervezte újjá a közösséget, melynek tagjai között ott volt néhány, az „eredeti” (megszűnés előtti) tag, de az alapszabály szerint a leszármazottakon kívül minden, a Kossuth-kultusz, a múzeum és a helytörténet iránt érdeklődő ember beléphetett régi-új közösségbe. A Kossuth Múzeum akkori igazgatója, Szilágyi Miklós befogadta a közösséget a múzeumba; a szervezők az ő javaslatára választották az akkori körülmények között védettséget jelentő formát és nevet. Így alakult meg a Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör, amely elődjének tartja és ismeri el az egykori közösséget és ennek megfelelően élteti-újítja a régi hagyományokat.

A Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör 1973 óta újra nyilvánosan megünnepli a január 24-ei évnapokat. A díszközgyűlést a városházán, a Kossuth Lajos Gimnázium dísztermében, vagy a Kossuth Múzeumban tartják; meghallgatják a Kossuth Lajoshoz, kortársaihoz, korához, utóéletéhez kapcsolódó szakértő előadását, alkalmanként baráti beszélgetéssel egybekötött közös ebédet tartanak a közeli Kossuth Étteremben. A tagok között nemcsak ceglédi lakosok vannak; az életkor, a társadalmi megosztásban elfoglalt hely alapján egyaránt sokszínű társaság gyűlik össze ezeken a rendezvényeken. A Kör 2008 óta bejegyzett egyesület; a létszáma változó, de 60 főnél kevesebb még nem volt.

A Kossuth-kultusz hagyományának megőrzői és továbbadói azok a ceglédi lakosok is, akik ha formálisan nem tagjai az egyesületnek, mégis jelen vannak minden ünnepi alkalmon, megemlékezésen, mert családi örökösként, pedagógusként, a sajtó munkatársaként, önkormányzati tisztségviselőként, vagy egyéni meggyőződésből részt vesznek a tisztelet tudatos fenntartásában.

1.d AZ ÖRÖKSÉG-ELEM FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉSE ÉS ELTERJEDTSÉGE

A Kossuth-kultusz hagyománya egész Magyarországhoz kötődő közismert jelenség; a mai országhatárok közötti területen szinte minden településen megtalálhatóak ennek bizonyítékai; köztéri elnevezések, szobrok, emléktáblák, emlékünnepek, évfordulás események, egyesületek, asztaltársaságok, baráti közösségek, intézmények, mondák, „igaz történetek” jelenítik meg a 19. század 30-as éveitől egészen napjainkig.

A Kossuth-kultusz élő hagyománya a határon túli magyar közösségekben is: Szlovákiában (pl. Felsőkemence, Révkomárom), Romániában (pl. Bihardiószeg, Sepsiszentgyörgy, Nagyszalonta, Sepsiszentgyörgy), Szerbiában (pl. Nagykikinda, Ómoravica, Kishegyes), Ukrajnában (pl. Munkács, Hetyen), és Ausztriában (pl. Felsőpulya) szintén vannak Kossuthhoz kötődő emlékhelyek, emléktáblák, események.

A mindenkor népes magyar emigráció jóvoltából a Kossuth-kultusz hagyománya különösen régóta és intenzíven jelen van az Amerikai Egyesült Államokban:

- köztéri Kossuth-szobor pl. New Yorkban, Philadelphiában, Cleveland, az iowai Algonában Kossuth-szobor a washingtoni Capitozeum ún. Halhatatlanok Csarnokában,
- Kossuthról elnevezett közösségi találkozó hely New Yorkban,
- Kossuth nevét viselő közigazgatási terület, megye, pl. Iowában. Ez utóbbi állam egyik kisvárosában Kossuth nevét viseli a település helytörténeti múzeuma is,
- emléktábla New Orleansban,
- „Kossuth-farm” néven jegyezték be az egyik, Ceglédre kivándorolt család farmját is az USA-ban.

Olaszország – az emigráns Kossuth Lajos számára több, mint harminc évig tartó lakóhely – szintén őrzi az emlékét. A Torinóban élő Kossuth egyik állandó jelzője a „turini remete” volt, lévén utolsó lakhelye a magyarok által kedvelt Torino, egykori lakása előtt 1936 óta ott áll a róla mintázott szobor, a Risorgimento múzeum külön összeállítással emlékezik az olasz függetlenségért vívott küzdelemben való részvételére. Torino és a ma már hozzá tartozó Collegno al Baraccone testvérvárosa között van vagy volt Sárospatak és Cegléd.

Múzeum őrzi Kossuth emlékét például Törökországban (Sumen), Bulgáriában (Kolarovgrad), emléktáblája vagy szobra van Franciaországban (Belfosse, Párizs), Németországban (Drezda), Kubában (Havanna) Angliában (London), Uruguayban (Montevideo) utcát neveztek el róla Törökországban (Ankara), közösségi házat Svédországban (Stockholm).

A Kossuthtal kapcsolatos évfordulók (legutóbb születésének 200. évfordulója 2002-ben) a külföldön élő országok magyar közösségei számára fontos találkozási lehetőséget jelentenek minden korban.

1.e AZ ÖRÖKSÉG-ELEM A SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MELY TERÜLETEIT KÉPVISELI

a, szóbeli hagyományok és kifejezési formák, beleértve a nyelvet is, mint a szellemi kulturális örökség hordozóját.

c, társadalmi szokások, rítusok és ünnepi események.

2. AZ ÖRÖKSÉG-ELEM LEÍRÁSA

A Kossuth-kultusz hagyománya összetett jelenség, amelyet nem a hivatalos, szervezett érdekek, hanem a szabad, a rögtönzött és az ösztönös gondolatok formáltak meg. Kossuth nevét őrzi a botanika (Kossuth szőlő, Kossuth körte, Kossuth csillag, kossuthka), több mozgósító dal (pl. a Kossuth-nóta), a divat (Kossuth-szakáll, Kossuth-kalap), a gasztronómia (Kossuth szelet, Kossuth kedvence, Kossuth rostélyos), a numizmatika (Kossuth bankó, Kossuth-díj), a népnyelv (kosutozás = közéleti beszélgetés, Kossuth-kutya = Kossuth híve), a csillagászat (Kossuth kisbolygó), a hírközlés (Kossuth Rádió). Mondataiból szállóigék lettek (pl. Magyarországot a poklok kapui sem döntik meg; a nemzet ipar nélkül félkarú óriás; Széchenyi István a legnagyobb magyar.) Nevéhez állandó jelzők társulnak (Kossuth apánk, a turini remete, a magyarok Mózese, Isten második fia, a magyarok megváltója, a nagy hazafi, a magyar nemzet Messiása.) A személyét körülvevő tisztelet hasonlít a szentek vagy a vértanúk tiszteletéhez. (Pl. arcképét a ceglédi szobákban a szentképek mellé akasztották, a ravataláról gyűjtött leveleket, virágokat bekeretezve őrizték, hajtincset medálba zárták.) Keverednek e tiszteletben a magánérzések (halála idején gyászruhát viseltek az emberek, az évfordulókon gyászszalagot akasztottak az arcképére, megünnepelték a névnapját.)

Kossuth Lajos politikus (ügyvéd, újságíró, országgyűlési képviselő, pénzügyminiszter, a Magyar Honvédelmi Bizottmány elnöke, Magyarország kormányzója) volt. Még életében jelkép lett: a mindenki által vágyott magyar szabadság és nemzeti függetlenség megtestesítője. Ez egyik lehetséges magyarázat az őt körülvevő, a magyar történelemben jelentős hagyománynak.

A Kossuth-kultusz hagyományának folyamatos ceglédi jelenléte fontos megkülönböztető jel a város számára: folyton változó tartalommal, megújuló formákban jelenik meg és segít az idegeneknek, ha Ceglédet szeretnék azonosítani a maguk számára.

Forrása, történetének meghatározó alapja 1848. szeptember 24-e, Kossuth Lajos ceglédi beszédének napja volt. Az itteni parasztpolgárok abban az esztendőben tapasztalhatták meg végre a régóta vágyott polgári szabadságot, a jogegyenlőséget, a nemzeti önállóságot. A páratlan élmény átélését – nem minden ok nélkül – személyesen Kossuth Lajos nevéhez kötötték az emberek. A magyar nemzeti függetlenség és polgári demokrácia meghatározó személyiségeként tisztelték őt, aki azért érkezett Ceglédre ezen a napon, hogy a frissen megszerzett jogok megvédésére elsőként az itt élőket szólítsa fel.

Kossuth Cegléd után Nagykőrösön, Kecskeméten, Abonyban és Szolnokon, októberben Csongrádon, Szentesen, Szegváron, Hódmezővásárhelyen, majd Szegeden folytatta egyre nagyobb sikerrel a toborzást; a Kossuth-hagyomány tisztelete ezeken a településeken is maradandónak bizonyult, de a ceglédi Kossuth-hagyományok ereje, tartalmi gazdagsága lényegesen felülmúlta mindezt.

A korabeli források alapján jól dokumentálható szeptemberi nap részleteit ismerjük, bár a Kossuth-beszéd hiteles változata ezideig nem került elő. A Kossuth téri emléktáblán vagy a Kossuth Múzeum előcsarnokában megörökített változatát a népi hagyomány alapján fogalmazta meg az egyik magyar költő. Ugyancsak Cegléd nevéhez kötődik legismertebb népdalunknak, a korszakban keletkezett a Kossuth-nótának a feltételezett szerzője; két nevet, Döme Gergelyét és Orosz Jánosét is megőrizte az ezzel kapcsolatot emlékezet.

Egy 2008-ban(!) kelt adatból ismerjük azt az embert, aki ebédet főzött ezen a napon Kossuthnak. A Kossuth Múzeum 1944-ben elpusztult tárgyai között volt egy kulacs, amelyből Kossuth ittjártakor ivott és itt őrizték azt, a szintén a front zűrzavarában eltűnt asztalt is, amelyről Kossuth szónokolt. Ismerünk két, szintén a közösség által megőrzött történetet is a Ceglédre érkező Kossuthról; az egyik szerint a nők is odasorakoztak a harctérre induló férfiak

közé. A másik arról az anyáról szól, aki arra kérte Kossuthot, hogy csókolja meg a hozzá felemelt gyermeket.

Az 1848-as ceglédi beszéd ábrázolása szintén a gyakori képzőművészeti témák közé tartozik: ismeretlen könyvillusztrátorok, festők, rajzolóok, örökítették meg a jelenetet, sőt 1948-ban élőkép is készült Cegléden a nevezetes jelenetről.

A ceglédi toborzó ihlette meg a városi Kossuth-szobor alkotóját, Horvay Jánost is. Az 1902-ben a főtéren felállított alkotáson a főalak előtt az apjától elbúcsúzó fiatal szabadságharcos áll. A helyi családi legenda szerint a ceglédi „Lédeczi bácsiról” mintázta a szobrász az idős ember alakját.

A Kossuth téren 1931 óta tábla emlékeztet a beszéd pontos helyszínére, de az ez előtt való tisztelgés külön ünnepként – hasonlóan a szeptember 24-ei évfordulóhoz - sokáig nem került be a helyi események közé. Március 15-e azonban a 19. század 60-as éveitől kezdve jeles évforduló volt a városban. A nemzeti ünnep így mindig teremtett alkalmat arra, hogy a szónokok és a megemlékezők felidézzék a Cegléden beszélő Kossuth emlékét. Az 1980-as években a középiskolák, a társadalmi szervezetek tartottak itt megemlékezést. A rendszerváltozás óta pedig Kossuth-toborzó vagy Kossuth Napok címmel többnapos rendezvénnyel ünnepelnek szeptemberben a ceglédi hivatalos és kulturális intézmények valamint a különböző szervezetek.

A magyar és az európai történelem e meghatározó egyéniségét övező tiszteletnek hosszú idő óta jól látható jelei vannak a városban:

egy közgyűjtemény, egy köztéri szobor, két emlékhely, öt emléktábla, egy emlékfa, két róla elnevezett köztér, a nevét viselő gimnázium, szálloda és cserkészcsapat, valamint a fia (Kossuth Ferenc), a húga (Kossuth Zsuzsa) nevét viselő utca.

a városban 1877 óta szervezeten is ápolja Kossuth Lajos emlékét a ceglédi 100-as küldöttség, amely – néhány évtized kényszerű szünet után – 1973-tól Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör néven folytatja elődei tevékenységét.

a ceglédi közéletet meghatározó emléknapiak közül öt (január 24-e, március 15-e, március 20-a, szeptember 24-e, augusztus 25-e) kapcsolódik Kossuth Lajoshoz.

Kossuth Lajosról eddigi tizenöt ceglédi kiadású könyv, valamint képeslapok, plakátok, emléktárgyak, jelvények, jelentek meg. Külön színfoltot jelentenek a vele kapcsolatos családi történetek.

Cegléd ajándékként áll egy köztéri Kossuth-szobor Torinóban, a New York-i Kossuth-szobor pedig a ceglédi másolataként került az amerikai nagyvárosba. (A Kossuth-emlékhelyek, emléktáblák jegyzékét l. a mellékletben.)

A Kossuth-kultusznak nevezett jelenség így lett alkalmas arra, hogy Cegléd ihletet merítsen belőle, hiszen a város nevéhez több mint száz éve kötődik a „Kossuth városa” kifejezés. **A Kossuth-kultusz Cegléden hagyomány, kifejezési forma, közéleti magatartás, politikai állásfoglalás, családi örökség, magánéleti történetek sorozata. Tiszteletreméltó és vágyott követendő minta.** Szobrokban, emléktáblákban, emlékhelyekben, a Kossuth Múzeum Kossuth-gyűjteményében, a Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör

tagságában, a ceglédi önkormányzat állásfoglalásaiban, kiadványokban, iskolai rendezvényekben, ünnepekben, városi évfordulókban testesül meg.

3. ÉRVELÉS A NEMZETI JEGYZÉKRE VALÓ FELVÉTEL MELLETT

A Kossuth-kultusz hagyományának ceglédi jelenléte a városban folyamatos. Az íratlan szabályok alapján az önként szerveződött közösségeken (ceglédi 100-as küldöttség, Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör) kívül a formális testületek (városi önkormányzat, közgyűjtemény), a helyi és az országos média, a helyi értelmiség mérvadó személyiségei, a helyi családok mindenkorai tagjai is hozzájárulnak a továbbéléséhez. Különleges, évszázadokon átívelő, különböző, de összetartozó elemekből álló **közösségteremtő** erő. A névadója sokszínű egyéniség volt. Tevékenysége élete nagy része a politikai térben zajlott, hiszen ügyvéd, országgyűlési képviselő, újságíró, miniszter, az Országos Honvédelmi Bizottmány elnöke, Magyarország kormányzója, majd a Magyar Nemzeti Igazgatóság vezetője volt. Maradandót alkotott a közéletben (a jobbágyfelszabadítást), de ettől elválaszthatatlan az emberi nagysága (a következetesség, az életerő, a tisztesség, az autonómia összhangja).

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya mindezt megtestesíti, ezért méltó az utókor figyelmére is. Egyedülálló jelenség Magyarországon; életrealitását igazolta az idő, a változó történelmi korszakok sem árthattak hírnevének. Nem egy népszerű ember iránti rajongás, nem egy halandó iránti imádat, nem a kiválasztottakat megillető áhítat, hanem egy történelmi személyiség nevét viselő, semmihez sem hasonlítható örökség. Megmaradásának egyik lehetséges magyarázatát Kossuth Lajos így fogalmazta meg abban az írásban, melyben megköszönte a 80. születésnapjára küldött üdvözlőleveleket 1882-ben:

„Az idézett nyilatkozatokkal, azt gondolom, igazolva van azon állításom, hogy az üdvözlő iratok, melyekkel 80-ik életévem betöltése a hazából megtiszteltetett, a kegyelet plebiscitumának (népszavazásának. R. E.) jellegét öltötték fel, nem személyem iránt, kinek arra nincsen érdemem, hanem a múltak emlékei iránt, melyekre nevem említése az emlékezetet visszavezeti.” (Kossuth Lajos iratai az emigrációból. sajtó Alá rend. Kossuth Ferenc. X. kötet. Budapest, 1904. 148. p.)

A Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör tagjai alapszabályban vállaltak kötelezettséget a hagyomány életben tartására és létezik egy informális 100-as küldöttség is, amely önként vigyáz az elődeitől örökölt Kossuth-kultuszra. A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya érdekli az embereket: a Kossuth Lajossal kapcsolatos kérdések, megjegyzések, történetek külön egységet jelentenek a Kossuth Múzeum Adattárában.

A Kossuth-hagyományok forrása – magától értetődően – a kossuthi életmű. A hagyomány ápolása a közösség akaratán, elkötelezettségén múlik. A ceglédi Kossuth-kultuszhoz kapcsolódó tevékenységek, programok, megőrzéséért tett lépések, az elődök által képviselt eszmék tisztelete más közösségek számára is jó példaként szolgálhat, ha saját örökségük jelentőségének tudatosítására, fenntartására, ápolására törekednek.

4. Megőrzéssel kapcsolatos intézkedések

4. a Jelenlegi és korábbi erőfeszítések az örökség-elem megőrzésére:

1876-tól 1952-ig:

Az 1877-es turini találkozás évenkénti emlékének megünneplése január 24-én. A tényleges utazók résztvevőinek monumentális tablójának elkészítése majd elhelyezése a

ceglédi városháza tanácstermében. Az utazásról szóló kiadványok, újságcikkek, ábrázolások, emléktárgyak, dedikált fotók, visszaemlékezések, jelvények elkészítése, gyűjtése és őrzése. Az elhunyt tagok folyamatos pótlása családtagokkal illetve tiszteletbeli tagokkal. A ceglédi nők koszorúzása Kossuth Lajos halála alkalmából a 1894-től 1902-ig a budapesti Fiumei úti temetőben, majd a ceglédi Kossuth-szobornál 1902-től 1944-ig minden év március 20-án. Az utazás 50. évfordulójának megünneplése a Kossuth életéhez kötődő budapesti helyszíneken 1927-ben. Részvétel a ceglédi Kossuth-szobor másolatának New York-i avatásán és az ünnepséghez kötődő USA-beli rendezvényeken 1928-ban. Barabás Béla Cegléden elmondott emlékbeszédének felolvasása a rádióban 1933-ban. Kossuth-szobor adományozása és annak ünnepélyes felavatása Torinóban 1936-ban. Látogatás Collegno al Baraccone-ban. Kossuth nevét viselő alapítvány létesítése a ceglédi Kossuth Gimnázium diákjai számára. Kossuth Lajos névnapjának nyilvános megünneplése augusztus 25-én.

1973-tól napjainkig:

A Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Kör megalapítása – a ceglédi 100-as küldöttség egykori tagjainak kezdeményezésére. A január 24-ei évforduló folyamatos megünneplése a megújított hagyományok alapján. A tényleges utazók és a leszármazottak családi kapcsolatainak feltárása és dokumentálása. A jogelőd közösség történetének összeállítása. Közös kirándulások szervezése Magyarországon a Kossuth-emlékhelyekre. Az utazás 100. évfordulójának megünneplése Torinóban: fogadás Diego Nevelli torinói polgármester hivatalában, a torinói Kossuth-emlékhelyek meglátogatása. Emléktábla avatás a Kossuth Múzeum előcsarnokában a centenárium tiszteletére. Kossuthal és a ceglédi helytörténettel kapcsolatos cikket közlő évkönyv kiadása 1980-tól 1997-ig. Részvétel a Kossuth halálának 100. évfordulója alkalmából 1994-ben Torinóban rendezett nemzetközi kiállításon, rendezvényeken és fogadáson. A turini 100-as küldöttségre emlékeztető oszlop felállítása 2002-ben a ceglédi református templom kertben. Emléktábla avatás a ceglédi Pesti út 6. számú, egykor Kossuth szállásául szolgáló ház falán 2002-ben. Részvétel a városi ünnepségeken március 15-én, szeptember 24-én, október 6-án, október 23-án. A témával kapcsolatos tanulmányok megjelentetése, képeslapok, emléktárgyak kiadása. Kossuth tevékenységét megismertető pályázatok szervezése a ceglédi iskolások számára. Szépirodalmi pályázat kiírása írók, költők számára. Legutóbb a Kör egyik képviselője 2012-ben vett részt olyan, ceglédi városi küldöttségben, amelynek célja a Torinóval való gazdasági kapcsolat felvétele volt.

A Múzeumbaráti Kör alapítása óta a Kossuth Múzeum lett a régi hagyomány őrzésének fő helyszíne: őrzi a közösség régi és újonnan keletkezett dokumentumait, műtárgyait, írott és íratlan örökségét, találkozási helyet jelent a tagok és az érdeklődők számára. A múzeum nemcsak a régi közösségnek, hanem az egész Kossuth-kultusznak az egyik legfontosabb központja az országban: „Tükör valék...” című, Kossuth Lajosról és a Kossuth-kultusról szóló mai állandó kiállítása – többször újjárendezve és különböző címeken – az 1921-ben megnyílt tárlat gondolatmenetét követi. Tevékenységéhez tartozik még: Időszaki kiállítások Kossuth Lajosról, tárlatvezetések, múzeumi órák a témakörben óvodásoknak, általános és középiskolásoknak, mindenféle korosztálynak. Kossuthról szóló kiadványok, képeslapok, emléktárgyak megjelentetése. (A kiadványok válogatott jegyzéke a Mellékletben.)

A Kossuth Lajos tevékenységével foglalkozó kutatók fogadása.

A múzeum tevékenységének megjelenítése a médiában és a világhálón. Kapcsolat a hazai és külföldi Kossuth-emlékhelyekkel.

A Kossuthtal és családjával kapcsolatos műtárgyak, adatok folyamatos gyűjtése és közzététele hagyományos valamint virtuális formában.

Ceglédi történetek gyűjtése Kossuth 1848-as ceglédi tartózkodásáról, az 1877-es turini utazásról, a résztvevőkről, az utódokról, az érdeklődőkről, az 1977-es centenáriumi torinói útról, a Kossuth-szoborról, a Kossuth Múzeum tárgyairól, az ország és a világ Kossuth-emlékhelyeiről, eseményeiről. (L. a Kossuth Múzeum Adattára.)

A Kossuth Múzeum mellett természetesen a fentebb már említett szervezetek életében továbbra is méltó helyet kap az egykori ceglédi 100-as küldöttség által megalapozott Kossuth-kultusz. A ceglédi képviselő-testület például a Kossuth toborzó nevű évenkénti városi rendezvénnyel, a Kossuth-emlékhelyek rendben tartásával járul hozzá e sajátos jelenség élővé tételéhez. (Az emléktáblák és emlékhelyek jegyzékét l. külön.) A Kossuth Lajos Gimnázium két évente rendezi meg névadója tiszteletére a Kossuth-pályázatot és az épületben mellszobor, emléktábla is emlékeztet a „turini remetére”. A református egyház jóvoltából áll a küldöttség emlékoszlopa a templomkertben. A ceglédi Városvédő- és Szépítő Egyesület az 1980-as évek óta ugyancsak felvette programjába a Kossuth-kultusz helyi tiszteletét: emléktáblák állítása, '48-hoz kötődő városi ünnepek rendezése, a témához kapcsolódó pályázatok, vetélkedők, kirándulások szervezése. A 144. sz. Kossuth Lajos cserkészcsapat ugyancsak a régi hagyomány alapján választotta nevét és a névadóra emlékeztető jelképeket.

Az itt felsorolt szervezeteknek és a Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Körnek ma is vannak közös tagjai: a polgármester, a református lelkészek, a gimnázium igazgatója és a városvédő egyesület elnöksége mindkét közösség munkájában rész vesz.

Cegléd belvárosában étterem - szálloda is viseli a Kossuth nevet, bár a Kossuth-kultusz ma mégsem ennek, hanem a Békebeli Cukrászda nevű intézménynek a tulajdonosát ihlette meg. Az általa, 19. századi recept alapján sütött „Kossuth kedvence” sütemény egyik állandó eleme a Kossuth Múzeum rendezvényeinek is és egyik hirdetője a magyar gasztronómia különlegességei iránt érdeklődőknek. A város 2014-ei ünnepeire a „kormányzó kedvence” névvel állított elő süteményt.

A botanika számára apró, de érdekes adalékot jelentett a ceglédi küldöttséget vezető Bartha Ferenc polgármester kezdeményezése, aki 1877-ben saját birtokán ültette el a Kossuthtól tett látogatásakor kapott szőlővesszőt; a szőlőtőke valamikor az 1930-as években elenyészett. Néhány éve a Kossuth Múzeum előtt, a városháza környékén, de a város számos kertjében a „kossuthka” nevű nyári virág díszlik.

A Kossuth-kultusz ceglédi történetében különleges helyet foglalnak el a családi hagyományban megőrzött elbeszélések és a máig látható jelenetek. Néhány adat erre a végtelen históriára:

- Bartha Ferenc polgármester kérésére a szívére tették és vele együtt eltemették a neki szóló Kossuth-levelet.

- A családi vagyont áldozta fel az egyik résztvevő, hogy 1877-ben elutazhasson Kossuthhoz.

- Az 1930-as években a Józsa család gyemkei Kossuth fővezérei akartak lenni játék közben

- Kossuth-arc képes nyakkendőt hordott Környei Benő, az egyik helyi újság munkatársa.

- Kossuth fiatalabb fiának tiszteletére Józsa Sándor a Tivadart kapta második keresztnévül.

- Három helyi iparos cigánybandát hívott az 1902-ben épülő Kossuth-szoborhoz és elhúztatták „neki” a Kossuth-nótát meg a Himnuszot.

- Az 1990-es években a Vajdaságból áttelepülő magyar család a magyarságukat igazoló bizonyítékok közé csatolta a ceglédi 100-as tablón látható családtag fotóját is.

- Kossuth „lányai” kedvenc hangszere a cimbalom volt, ezért tanultak meg a ceglédi Monori család lányai is ezen a hangszeren.
- Két krajcáros kis bicska, holnap megyünk Turinba!: ezt a vásári csalogatót csak Cegléden ismerik.
- Szinte minden évben (legutóbb 2013-ban) jelentkeznek olyan érdeklődők, akik ceglédi 100-as küldöttségi tagságot tulajdonítanak valamely tiszteletreméltó ősöknek – tévesen. azzal érvelnek, hogy elődjük tekintélyét ez a tagság alapozta meg.
- Régi szokás szerint kalapot emelnek (megállnak a pillanatra) a ceglédi emberek a Szabadság téri Kossuth-szobor előtt. (Egy szemtanú beszámolója, 2013. február 7-éről.)
- A Lédeczi család iskolás gyerekei év végén megmutatják a Kossuth-szobor mellékalakjának, Lédeczi Sámuelnek az iskolai bizonyítványukat. (Az adatok részletes leírása: Reznák Erzsébet: A ceglédi 100-as küldöttség turini látogatása alkalmából... Cegléd, 2011.)
- A Kossuth Múzeum igazgatója számtalan hozzá intézett, Kossuthtal kapcsolatos kérdést, megjegyzést őriz. Például: miből élt Kossuth Lajos, milyen volt a magánélete, volt-e végrendelete, milyen bort szeretett, mi volt a kedvenc étele, milyen színű volt a szeme, van-leszármazottja, igaz-e a vele kapcsolatos sikkasztási vád, tényleg szabadkőműves volt-e, honnan kerültek a múzeumba a tárgyai, gazdag ember volt-e, ki volt a barátja?

4.b A megőrzés tervezett lépései:

A Kossuth-kultusz ceglédi megőrzésének biztosítéka az 1877-ben létrejött társaság utóda, a jelenleg *társadalmi egyesületként* működő a Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör. A közösség történelmi hagyományokra épült, eredetileg nem voltak írott szabályai sem; a szokásjog volt múltjának és ez lesz jövőjének is a meghatározó eleme. A 19. században kialakult, évfordulókhoz kötődő alábbi események megőrzése és éltetése mindig magától értetődő lépés:

Január 24. A Kossuthtal való találkozás évnapja: ünnepi közgyűlés az esemény méltatásával, a témához kapcsolódó megemlékező beszéddel, a Kossuth-kultusz ceglédi gyarapodásával kapcsolatos beszámolóval.

Március 20. Kossuth Lajos halálának évfordulója: a ceglédi nők képviseletében megemlékezés a ceglédi Kossuth-szobornál.

Az állandó időpontokon kívül március 15-e (nemzeti ünnep), szeptember 24-e (városi fesztivál Kossuth 1848. szeptember 24-ei beszéde emlékére), valamint január 25. (az 1849-es ceglédi bedei csata emléknapja), október 6-a (az aradi vértanúk, köztük a ceglédi iskolában tanult Nagysándor József emléknapja), október 23-a (nemzeti ünnep) is alkalmat jelent az egykori ceglédi 100-as küldöttség nyilvános megjelenésére.

A közösség számára összetartó erő a közösségi alkalmak szervezése. A kirándulások, a kulturális rendezvények (kiállítás megnyitók, könyvbemutatók) az eddig bevált gyakorlat szerint erre megfelelő lehetőséget adnak. A távoli célok között szerepel egy torinói utazás és ottani méltó megemlékezés a 140. évfordulóról 2017-ben. A Kossuth-emlékek gyarapítása szintén a tervek közé tartozik: a Kossuth Múzeumban létesítendő dombormű és Kossuth valamely külföldi lakhelyét jelölő emléktábla állítása lesz a következő feladat. Folyamatos az 1877 óta eltelt időszak adatainak gyűjtése, megőrzése és nyilvánosságra hozatala. A családi és magánemlékezet szóbeli elemeiből, a Kossuthtal kapcsolatos műtárgyakból (különböző műfajú ábrázolások, emléktárgyak) összeálló helyi katalógus összeállítása virtuálisan régóta létezik és minden külön szervezés nélkül gyarapodik. Legutóbb 2011-ben jelent meg a

ceglédi 100-as küldöttség történetéről szóló kiadvány. Itt az ideje, hogy az amatőr helytörténeti kutatók írásait közlő évkönyvek sorozata újra elindulhasson.

Mindig nagy sikert jelentett a Kossuthal kapcsolatos emléktárgyak megjelenése; ezek közül az 1877-es utazáson viselt jelvény vagy utódainak az elkészítése sem maradhat el. Az utánpótlás érdekében a városi diákok figyelmét évenként egyszer pályázat keretében hívjuk fel a régi hagyományra. Ehhez a ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium több, mint húsz évvel ezelőtt elkezdett Kossuth-vetélkedői, Kossuth-nap nevű rendezvényei adják az állandó keretet. A gimnazistákon kívül valamennyi ceglédi általános és középiskolás – a pedagógusok segítségével – bekapcsolódik ezekbe az alkalmakba.

Ezekhez a feladatokhoz ma a Kossuth Múzeum ad elsősorban teret, hiszen a múzeumbaráti körként működő régi közösségnek ez az intézmény az otthona, a múzeumnak pedig az alaptevékenysége közé tartozik a történeti, néprajzi, stb. gyűjtés, őrzés és publikáció. A múzeum – természetesen – alapítása óta különös gondot fordít névadója és a Kossuth-kultusz ceglédi emlékezetének megőrzésére. Itt van ma az ország leggazdagabb, folyamatosan gyarapodó Kossuth-gyűjteménye és ez az intézmény számít a Kossuthal kapcsolatos információk központjának. A Kossuth Múzeum a teljes Kossuth-kultusz megőrzésére és megismertetésére törekszik: Kossuthról szóló állandó kiállítása, évenkénti egy, Kossuthal kapcsolatos időszakos kiállítása, a témával kapcsolatos kiadványai, rendezvényei, a Kossuthhoz kötődő műtárgyak, adatok gyűjtése, a téma iránt érdeklődő kutatók kiszolgálása, a média tájékoztatása a múzeum munkájáról.

A Kossuth-kultusz ceglédi tiszteletének megőrzéséhez a következő lépés a korszerű informatikai eszközök, módszerek – folyamatos jelenlét a világhálón a Cegléden őrzött Kossuth-műtárgyak digitális változatával és a hozzájuk kapcsolódó ismeretekkel – alkalmazása lesz. Ettől elválaszthatatlan az ilyen műtárgyak további gyűjtése és megőrzése is. A Kossuth Múzeum állandó kiállításának megújítása is készül, hiszen a személyes látvány élményét semmi sem pótolhatja. Az e feladatokhoz szükséges költségek egy része a rendelkezésünkre áll (számítástechnikai eszközök, műtárgyvásárlás, restaurálás, nyilvántartás, raktározás stb.) Egyelőre hiányzik a kiállítás újrendezésére szánt mintegy 1 millió forint. Létezik viszont a városban, mindenekelőtt a Kossuth Múzeumban az a szakmai tudás, amelynek előzményei az 1917-ben elkezdett kutatásig nyúlnak vissza.

Az előbbieken kívül szintén fontos ápolója a Kossuth-kultusz ceglédi hagyományának Cegléd Város Önkormányzata. A városháza tanácstermében Kossuth Lajos és Kossuth Ferenc (Kossuth Lajos idősebbik fia, a város díszpolgára, országgyűlési képviselője 1896-1914 között) nagyméretű arcképét helyezték el; ez a terem nemcsak a képviselő-testületnek, hanem a városi rendezvényeknek is reprezentatív helyszíne. A Kossuth Toborzónak nevezett szeptemberi rendezvény ugyancsak az önkormányzat jóvoltából élte a Kossuth-kultuszt Cegléden. Az önkormányzat gondozza a Kossuth-emlékhelyeket Cegléden; külön ünnepséget rendeznek a Kossuth-szobor, a pozsonyi erkély, a Kossuth téri emléktábla előtt és gondoskodnak az 1848-hoz kötődő emlékek (pl. honvédsírok, a bedei csata emlékműve, Perczel Mór szobra) ápolásáról. Március 15-e előestéjén a polgármester a szabad sajtó megszületésének tiszteletére fogadást ad a Kossuth Múzeumban a helyi média munkatársai számára. A szinte minden hivatalos rendezvényen hangoztatott „Cegléd, Kossuth városa” szófordulat jeleníti meg érthetően a ceglédi köztudat vélekedését Kossuthról.

A város alapította (három magánszemély kezdeményezésére) 1917-ben a Kossuth Múzeumot és 2013 óta újra ez a szerv a fenntartója az intézménynek. Az önkormányzat a Kossuthal kapcsolatos gyűjtemény gyarapítását segíti: az utóbbi években jelentős és hiánypótló tárgyegyüttesek kerülhettek így az intézménybe. (pl. numizmatika gyűjtemény,

plakátok, képeslapok, újságok, fotók, aprónyomtatványok.) Cegléd Város Önkormányzata ezzel a tevékenységével teszi a legtöbbet a Kossuth-kultusz ceglédi továbbéléséért.

A ceglédi intézmények (Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár, Sportmúzeum, Dobmúzeum), az oktatási intézmények (a négy általános iskola, az öt középiskola), az egyesületek (Ceglédi Városvédő és Szépítő Egyesület, Cegléd Barátainak Köre), az írott és elektronikus média (Ceglédi Kék Újság, Ceglédi Hírmondó, Ceglédi Panoráma, Ceglédi Mozaik, Ceglédi Rádió, Ceglédi Városi Televízió, Club TV), az internetes honlapok, a világháló blogjai, a családok és a magánszemélyek a tapasztalatok szerint a saját eszközeikkel, itt felsorolhatatlan módon kötődnek a Kossuth-kultusz ceglédi tiszteléséhez.

A Kossuth-kultusz több mint 160 éves ceglédi története azt bizonyítja, hogy ez a vidék egykor termékeny talajt jelentett a Kossuth Lajos által képviselt elvek számára: a függetlenség és a jogegyenlőség 1848-ban megtapasztalt élménye nemzedékek számára lett – méltán – követendő példa. Lehet, hogy az eredeti 48-as jelképek az első látásra elvont fogalmaknak tűntek, a kifejezések eredeti jelentése az idő múlásával feledésbe merült és a hétköznapi gondok közepette nem csak ezek foglalkoztatták a ceglédieket. A családi és a városi történetek révén azonban mindig büszkeséget, reményt, tartást ad a kortársaknak és az utódoknak ez a jelenség. „A pártszenvedély csattogásai közt ez az egyetlen góczpont van még a mely körül csoportosulhat a polgárság.” – fogalmazta meg az egyik újságíró 1884-ben.

4.c A megőrzést veszélyeztető, akadályozó tényezők, a közösségi védőintézkedések korlátai:

A ceglédi Kossuth-kultusz megőrzését nem veszélyezteti, de megnehezíti a megőrzésben résztvevő testületek jelenlegi pénzügyi helyzete.

4.d A jelölő fél, esetenként az érintett önkormányzatok valamint a közösségek, csoportok és egyének elkötelezettségének mértéke és megnyilvánulási formái:

A jelölő felek egyértelműen kijelentik, hogy a több, mint 160 éves folyamatosságot megtartva a maguk eszközeivel és lehetőségeivel élve minden feltételt megteremtene ahhoz, hogy a ceglédi Kossuth-kultusz az utókor számára is érthető, elérhető és gyarapítható legyen. Az elkötelezettség további formáiról, mértékéről részletes információk olvashatók a 4.a-4.b fejezetben.

A jelöléssel kapcsolatos adatok

5. A közösség részvétele a jelölésben és hozzájárulása a felterjesztéshez (lásd N.4-es kritérium)

5.a A közösségek, csoportok, egyének részvétele a jelölésben és hozzájárulása a felterjesztéshez:

A helyi közvélemény szerint a ceglédi Kossuth-kultusz régóta alkalmas és méltó tartalom a város hírnevének erősítéséhez; ez az a jelenség, amellyel Cegléd hozzájárul a nemzet kulturális örökségéhez. A különböző ceglédi szervezetek, magánszemélyek többször

fogalmaztak meg olyan kezdeményezést, melyek szerint a Kossuth-kultusz ceglédi tiszteletét minél szélesebb körrel lehetne megismertetni. A „Kossuth-panoptikum”, „Kossuth-tanösvény” megalapításának és a „Cegléd – Kossuth városa” szófordulat helyi rendeletbe fogalmazásának tervével is megkeresték már a helyi illetékeseket.

A mostani jelölés folyamatában a Kossuth Múzeum igazgatója, Reznák Erzsébet vállalta a kezdeményezést. Harminckét évi tapasztalat és kutatómunka alapján megfogalmazta a ceglédi Kossuth-kultusz tartalmát, összegyűjtötte annak ismérveit, bizonyítékait és felkérte a további együttműködőket. A Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Körnek ugyancsak harminckét éve tagja és ez idő alatt tevékenyen részt a programok szervezésében, a kör kiadványainak szervezésében. A Kör tagjai (pl. Füle Bernadett, néhai Józsa Julianna, Kovács Zoltán, Kőhalmi Dezső, Kürti György) ugyancsak a kezdetektől pártolták a jelölést, hiszen ők saját maguk évek óta hozzájárultak a Kossuth-kultusz ápolásához. Füle Bernadett, Kőhalmi Dezső családja révén kötődik a Kossuth-kultuszhoz, Kovács Zoltán Gergely Jánossal együtt létrehozta és működteti a *kossuth200* nevű honlapot, Kürti György pedig a ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium igazgatójaként ugyancsak hosszú ideje résztvevője a ceglédi hagyományok ápolásának. Az életének 100. évében 2012. márciusában elhunyt Józsa Julianna családja révén szintén hosszú ideje önként vállalt kötelességének tudta e nemes hagyomány ápolását: ő elevenítette fel a ceglédi nők március 20-ai megemlékezését és a múzeumbaráti kör tavalyi közgyűlésére különleges ajándékkal (egy vertcsipkéből készült képpel) örvendeztette meg a múzeum gyűjteményét. Cegléd Város Önkormányzatában szintén egyike a biztos programpontoknak a ceglédi Kossuth-kultusz. A Földi László polgármester nevében eljáró Hegedűs Ágota, a kulturális ügyekért felelős alpolgármester folyamatos konzultációval járult hozzá a jelölés hivatalos formába öntéséhez.

Pártolón vett részt a jelölés előkészítésében Gyöngyössi Márton, a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága megyei igazgatója, Csorba László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója valamint a téma jeles szakértői és hírt adott a tervről a ceglédi média is. A szellemi kulturális örökség megyei referense, Csukovits Anita elektronikus levélben, telefonon többször, személyesen pedig háromszor konzultált a jelölésre készülő múzeumigazgatóval. A ceglédi múzeumban személyesen hallgathatta meg az állandó kiállítást éppen meglátogató iskolások előadásában a Kossuth-nótát. Ugyancsak ismeri a Kossuth Múzeum Kossuthról szóló kiadványait is. Csonka-Takács Eszter, a Szellemi Kulturális Örökség Igazgatóság igazgatója készséges hozzáállása és kreatív gondolatai megkönnyítették a jelölés folyamatának megértését és kivitelezését.

5. b Szabad elhatározásból fakadó, előzetes és teljes körű tájékoztatáson alapuló beleegyezés:

Lásd a mellékleteket (A Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Kör tagja: Füle Bernadett. Cegléd Város Önkormányzata képviselője: Földi László polgármester. Cegléd Város Önkormányzatának Kulturális, Oktatási és Népjóléti Bizottsága részéről: Fésűs Ferenc elnök. A Kossuth Múzeum képviselője: Reznák Erzsébet múzeumigazgató.)

5.c Az örökséghez való hozzáférés szabályainak alkalmazásáról szóló nyilatkozat:

A ceglédi Kossuth-kultusz általánosságban nem köthető egyetlen személyhez vagy intézményhez, ezért szabadon megismerhető és terjeszthető. A Kossuth Múzeumban őrzött, a kultuszhoz kapcsolódó műtárgyak, kéziratok, kiadványok stb. nyilvánosságra hozásáról a szerzői jog aktuális rendelkezései az érvényesek.

6. Dokumentáció

6.a. Csatolandó dokumentumok:

36 db fotó: A jegyzéket l. külön jegyzéken

1 db DVD: Így őrizzük Kossuth Lajos emlékét Cegléden. Szerkesztette Egei Szilárd. Cegléd, 2012.

1 db Cegléd város térképe (Kiadja a Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás Munkaszervezete, Cegléd, é. n.)

2 db könyv:

Kossuth Lajos: „A nemzet csak jogost akarjon...” Levél Bobory Károly országgyűlési képviselőhöz Ceglédre. Az utószót írta és a jegyzeteket összeállította Reznák Erzsébet. Cegléd, Gerjupart Kiadó, 2002. (Ceglédi Színes Füzetek 8.)

Reznák Erzsébet: A ceglédi 100-as küldöttség turini látogatása alkalmából... Cegléd, Kossuth Múzeum, 2011. (Ceglédi Füzetek 36.)

6. b. Szerzői jogokról való lemondás:

L. a mellékletben: Kisfaludi István és Egei Szilárd nyilatkozata

6. c További források listája:

Nyomtatott források:

Barabás Béla: Amikor Kossuth Lajost hazahívták. Cegléd, Ceglédi Turini Százasküldöttség, 1933. 17 p.

A ceglédi százasküldöttség Kossuth Lajosnál Baracccone-ban, Olaszországban 2877. január 24. Részletes leírása a küldöttség utazásának, fogadtatásának és visszatérésének. Budapest, h. n., 1877. 96 p.

Dobos János: Kossuth-kultusz Cegléden: Emlékkönyv Kossuth Lajos születésének százados évfordulójára s a ceglédi Kossuth-szobor leleplezési emlékére. Cegléd, Nagy Elek, 1903. 159 p.

Ikvai Nándor – ifj. Kürti Béla: Az ötvenéves ceglédi Múzeum története és a Kossuth-kultusz. Cegléd, Kossuth Múzeum, 1967. 5-92. p. (Ceglédi füzetek 16-27.)

Reznák Erzsébet: Kossuth Lajos kilencvenkét éve. Cegléd, Kossuth Múzeum, 2002. 132 p. (Ceglédi Füzetek 34.)

Reznák Erzsébet: Itt járt Kossuth Lajos: Cegléd, 1848. szeptember 24. Cegléd, Gerjupart Kiadó, 2008. 15 p. (Ceglédi Színes Füzetek, 13.)

Takács József: Kossuth Lajos emlékezete (Emlék beszéd). Cegléd, Ceglédi Evangelizált. Református Egyház, 1894. 16 p.

Török József: Emlékbeszéd Kossuth Lajos fölött 1894. április 8-án. Cegléd, Ceglédi Ágostai Hitvallású Evangelikus Egyház, 1894. 16 p.

„Tükör valék...”: Dokumentumok Kossuth Lajos életútjáról: A Kossuth Múzeum állandó kiállításának vezetője. A szöveget Reznák Erzsébet írta. Cegléd, Kossuth Múzeum, 2002. 28 p.

Multimédia:

Kossuth és Cegléd. Szerk. Bányász Barna és Reznák Erzsébet. A Ceglédi Városi Televízió filmfelvétele, 2002.

Világháló:

www.kossuth200. Szerkesztette Kovács Zoltán, Gergely János. Cegléd, 2005

7. Kapcsolattartáshoz szükséges adatok:

7. a. A jelölést benyújtó fél:

Kossuth Múzeum
2700 Cegléd Múzeum u. 5.

7. b Kapcsolattartó személy:

Fő kapcsolattartó személy:

Reznák Erzsébet múzeumigazgató
2700 Cegléd Kossuth Múzeum Múzeum u. 5.
Telefon: 53 310 637. Zsebtelenfon: 30 308 9983.
Email: reznak@enternet.hu

7.c Érintett közösség szervezete(i) vagy képviselője:

Füle Bernadett, a Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör elnökségi tagja
2700 Cegléd Múzeum u. 5.

7. d Felelős helyi szervezetek:

Kossuth Múzeum
2700 Cegléd Múzeum u. 5.
Telefon: 53 310 637. Zsebtelenfon: 30 308 9983.
Email: reznak@enternet.hu (Reznák Erzsébet múzeumigazgató.)

Cegléd Város Polgármesteri Hivatala
2700 Cegléd, Kossuth tér 1.

8. Aláírás a jelölést lebonyolító nevében:

Cegléd, 2014. június 13.

.....
Reznák Erzsébet

A fotók jegyzéke:

1. A Kossuth Lajos Gimnázium épülete (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
2. Kossuth-szobor a Kossuth Lajos Gimnáziumban (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
3. Kossuth-emléktábla a Kossuth Lajos Gimnáziumban (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
4. A Kossuth Lajos Gimnázium 15. Kossuth pályázata. (2011. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
5. A Kossuth-szobor a Szabadság téren (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
6. A Kossuth fa a Szabadság téren (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
7. A pozsonyi erkély a templomkertben (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
8. A ceglédi 100-as küldöttség emlékoszlopa a templomkertben (2008. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
9. A Kossuth tér névtáblája (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
10. A Kossuth-toborzó emléktáblája a Kossuth téren (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
11. A Kossuth Lajos utca névtáblája (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
12. Kossuth Lajos ceglédi regimentjének emléktáblája, Pesti út 6. (2002. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
13. Kossuth Lajos ceglédi tartózkodásának emléktáblája, Pesti út 6. (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
14. A Kossuth Múzeum épülete, Múzeum u. 5. (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
15. Részlet a Kossuth Múzeum régi kiállításából (1969. Ismeretlen. Kossuth Múzeum)
16. Kossuth Lajos bútorai a Kossuth Múzeum kiállításában (2000. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
17. Kossuth-szobor a Kossuth Múzeum kiállításában (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
18. Felirat a Kossuth Múzeum előcsarnokában (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
19. A ceglédi 100-as küldöttség emléktáblája a Kossuth Múzeumban (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
20. Képeslapok és könyvjelzők a Kossuth Múzeumban (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
21. A ceglédi Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola diákjai a Kossuth Múzeumban (2011. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
22. Ceglédi iskolások vetélkedője a Kossuth Múzeumban. Középen Pintér Helga, a Kossuth Lajos Gimnázium tanára (2010. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
23. A Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Kör közös ebédje (2009. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
24. A Turini Százas Küldöttség Múzeumbaráti Kör látogatása a torinói városházán, 1977. Józsa Ferenc, a Kör elnöke és Diego Nevelli torinói polgármester (1977. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)

25. Könyvbemutató a Kossuth Múzeumban. Reznák Erzsébet múzeumigazgató, Földi László polgármester, Gyöngyössy Márton megyei múzeumigazgató (2011. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
26. Virágcsokor elhelyezése a Kossuth-szobornál március 20-án. Ottohál Vilmos, Farkas Imréné, Reznák Erzsébet, Hodossy Sándorné, Asztalos Józsefné (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
27. A ceglédi 100-as küldöttség egyik tagjának dedikált fotó (1877. G. Ambrosetti. Kossuth Múzeum)
28. Ceglédi nők Kossuth Lajos sírjánál (1894. Ismeretlen. Kossuth Múzeum)
29. A New York-i Kossuth-szobor avatására induló ceglédi küldöttség (1928. Jelfy Gyula. Kossuth Múzeum)
30. A Kossuth Ferenc utca névtáblája (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
31. Kossuth Ferenc emléktáblája a Ceglédi Pantheonban (1999. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
32. A Kossuth Zsuzsa utca névtáblája. (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
33. A Kossuth kedvence nevű sütemény a Békebeli cukrászdában (2012. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
34. A Ceglédi Ipartestületi Dalkar a Kossuth Mauzóleumnál (1927. Ismeretlen. Kossuth Múzeum)
35. A karlovói Vaszil Levszki Múzeum küldöttsége a Kossuth Múzeumban. Dora Csauseva, Ivan Sztojanov, Liza Markova, Reznák Erzsébet (2011. Kisfaludi István. Kossuth Múzeum)
36. Kiadvány a ceglédi 100-as küldöttség útjáról. (1877. Kossuth Múzeum)

Melléklet:

A Kossuth-emlékhelyek, -emléktáblák jegyzéke

Kossuth Múzeum. Múzeum u. 5. (Alapítva 1917-ben. Mai épületébe 1956 költözött. Az épület 1907-ben épült, ifj. Nagy István tervei alapján)

Kossuth-szobor. Szabadság tér. (Horvay János terve alapján 1902-ben állították fel)

Kossuth-szobor. New York, 113. utca és a Riverside sarkán (Horvay János terve alapján 1928-ban állította fel az Amerikai Magyarok Szövetsége. Apró eltérésekkel a ceglédi szobor másolata)

Pozsonyi erkély. Templomkert. (Az egykori pozsonyi Zöldfa fogadó erkélyének 1927-ben lebontott kövei. Kossuth ott mutatta be Batthyány Lajost. Mai helyére 1996-ban állították fel.)

A ceglédi 100-as küldöttség emlékoszlopa. Templomkert (Varga Gábor terve szerint 2000-ben állították fel.)

A ceglédi 100-as küldöttség emléktáblája. Kossuth Múzeum. (A ceglédi 100-as küldöttség 100. évfordulójára állították)

A Kossuth-toborzó emléktáblája. Kossuth tér. (1931-ben állították)

Kossuth ceglédi tartózkodásának emléktáblája. Pesti út 6. (1969-ben állították)

Kossuth ceglédi regimentjének emléktáblája. Pesti út 6. (2002-ben állították fel)

Kossuth fa. Szabadság tér (Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása alkalmával ültették 2003-ban)

Kossuth Ferenc emléktáblája. Ceglédi Pantheon (Kossuth Lajos idősebb fia, 1896-tól 1914-ig Cegléd országgyűlési képviselője)

A Kossuth Zsuzsa utca névtáblája. Cegléd-Budai út. (Kossuth Lajos legfiatalabb húga, 1972-ben nevezték el róla a Cegléd II. számú belterületen levő utcát)

A Kossuth Lajos Gimnázium. Rákóczi út 46. (1903-ban épült Pártos Gyula tervei szerint. 1919 óta viseli a Kossuth nevet)

Kossuth Szálloda és étterem. Rákóczi út 1. (Épült 1904-ben Timár János tervei szerint. 1948-tól viseli a Kossuth nevet)

Kossuth Művelődési Központ. Kossuth tér 3.(1928-ban épült Hegedős Károly tervei szerint. 1948-tól viseli a Kossuth nevet)

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyományára emlékeztető mai ceglédi szervezetek jegyzéke

Kossuth Lajos Gimnázium (1899-ben kezdődött el az első tanév)

Kossuth Múzeum (1917-ben alapították)

Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör. (1973-ban alakult társadalmi egyesület, az 1877-től 1951-ig működő es ceglédi 100-as küldöttség közössége utódaként.)

144. számú Kossuth Lajos cserkészcsapat (1923-ban alakult)

Kossuth Étterem és Szálloda (1945 óta viseli ezt a nevet)

Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár (1945 óta viseli Kossuth nevét)

Emléknapok jegyzéke

Január 24. A Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti Kör emléknapja az 1877-ben Kossuthnál tett látogatás emlékére.

Március 15. Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc évfordulója.

Március 20. Kossuth Lajos 1894-ben bekövetkezett halálának évfordulója.

Augusztus 25. Kossuth Lajos névnapja

Szeptember 24. Kossuth Lajos 1848-as ceglédi toborzóbeszédének emléknapja